

LUND 18 augusti 2007 01:30

Fart på politikerna efter larm om surhål

Snabba beslut, snabba pengar till de gamla soptipparna i Lunds kommun. Gamla försyndelser ska upp till ytan.– Nu får ingenting hänga upp sig, det ska inte väntas på pengar, säger Mats Helmfrid.

LUND. Lunds gamla tippar ska kontrolleras, prover ska tas och åtgärder vidtas. Om det behövs ska förgiftad jord grävas bort.

Efter Sydsvenskans artiklar om tipparna har det blivit fart på kommunledningen. Mats Helmfrid (m) erkänner försyndelser och lovar plocka fram de pengar som behövs.

På måndag informeras kommunstyrelsens arbetsutskott och 6 september fattas beslut.

– Nu får ingenting hänga upp sig, det ska inte väntas på pengar. De besluten får vi fatta senare. Det får bli skattekollektivet som får stå för merparten av kostnaderna, säger kommunstyrelsens ordförande Mats Helmfrid.

Det beslut kommunstyrelsen väntas fatta 6 september innebär att renhållningsstyrelsen får uppdraget att uppdatera kontrollprogram, göra provtagning, ta fram åtgärdsprogram och beräkna kostnader.

Alla kända tippar ska ingå, även Rögletippen.

Att det dumpats avfall på andra platser än på just tipparna är Torsten Czernyson (kd), ordförande i renhållningsstyrelsen, beredd att få rapporter om.

– I så fall blir de kända tippar och ska undersökas.

Vilka åtgärder som blir aktuella vet man ännu inte.

Mats Helmfrid säger att man i första hand ska stoppa läckage och kapsla in. Att gräva bort gammalt avfall är mycket kostsamt och det hoppas han att man slipper.

– Men om vi måste så ska det göras även om det kostar.

– Sydsvenskans artiklar om surhåll där industriavfall tippats är bra. De har hjälpt oss att identifiera var hålen de finns. Någon egen dokumentation har vi inte, säger Czernyson.

När Helmfrid och Czernyson kallade till pressinformation på fredagen blev det något av rannsakingens ögonblick.

Nu kunde Helmfrid visa upp den försvunna rapporten om skadade fiskar i Vallkärrabäcken. Den har fått en diariestämpel på miljöförvaltningen 10 juli i år.

Den är alltså diarietörd 4 år för sent och först när Sydsvenskan reporter frågat efter den?

– Är det verkligen så illa, frågar Mats Helmfrid.

Han har tidigare velat skylla på den rödgröna majoritet som inte drev ärendet under förra mandatperioden.

Ärendet bordlades under borgerlig majoritet i augusti 2002.

När kommunekolog Paul-Eric Jönsson i november 2002 slog larm om de skadade fiskarna var maktskiftet inte genomfört i nämnderna.

– I detta ärende finns också våra försyndelser. Vi borde självklart även i minoritet ha jagat på ärendet, säger Mats Helmfrid.

Torsten Czernyson satt i renhållningsstyrelsen också förra mandatperioden då miljöpartisten Mätta Ivarsson var ordförande.

– Att inget hände beror på att vi fick besked att ärendet låg på kommunkontoret för utredning om finansiering. Vi sa oss vara villiga att vidta åtgärder men avvaktade beslut om vem som skulle betala, säger Czernyson.

– Det är just det som inte får hända nu. Ingen ska vänta på någon annan. Finns det inte pengar när räkningen ska betalas anslår vi extra pengar, säger Mats Helmfrid.

Sydsvenskans avslöjanden om tipparna har väckt oro hos dem bor och odlar intill där gifter eventuellt har läckt ut. Helmfrid och Czernyson lovar ta oron på största allvar.

– Det ska tas prover inte bara på och vid tipparna utan även i områdena intill. Vi ska försöka ge svar på kommuninvånarnas frågor om vad läckagen kan innebära och har inneburit, lovar Mats Helmfrid.

Han säger sig också vilja veta mer om det som hände vid tipparna för länge sedan.

– Det vore intressant om de som då var aktiva på renhållningsverket och de som var beslutsfattare ville berätta hur man resonerade. Efter BT-Kemiskandalen borde man ha reagerat och funderat över vad man höll på med.

Bakgrund

* Fem soptippar i kommunen är högprioriterade riskområden. Hit hör förutom Sankt Hans Backar Ravinen och Östra mölla i Dalby, Veberöd och Risen i Genarp. Att samtliga soptippar läcker okontrollerat har kommunen vetat länge. Redan 1993 gjordes en geologisk översikt där tipparna kontrollerades. Soptippsärendet har valsat mellan kommunkontoret, renhållningsstyrelsen och miljönämnden ända sedan 2001.

* Volymen av giftigt avfall, sopor och okänt industriavfall som ligger nergrävt i de fem aktuella soptipparna motsvarar volymen av två Globenarenor.

* Rögletippen, som användes efter att Sankt Hanstippen stängdes 1967, har ett kontrollprogram, men det omfattar endast en del av tippen.

* Miljöförvaltningen föreslog en rad åtgärder i fjol; bland annat att det görs regelbundna kontroller och det upprättas skydds-zoner. Men inga åtgärder utförs.

* Missbildad öring har konstaterats vid två tillfällen, 1999 och 2002 nedströms Sankt Hans backar. Mätningar görs på flera platser i bäcken, men skadad fisk hittas endast där lakvatten från tippen rinner ut.

* 2002 gör Anders Eklöv en ny elfiskeundersökning i samråd med dåvarande kommunekolog Paul Eric Jönsson. Anders Eklöv skriver en särskild rapport om de missbildade fiskarna. Paul Eric Jönsson skickar rapporten "Elfiskeundersökning i Vallkärrabäcken 2002" till miljöförvaltningen och renhållningsverket men den diarieförs ingenstans.

VANLIGA GIFTER I PLASTINDUSTRIN UNDER 60-TALET

HCB: Hexaklorbensen är ett giftigt bekämpningsmedel som förbjöds i Sverige i början på 1980-talet. HCB har lång livslängd i miljön. I Sverige avvecklades det sista godkända bekämpningsmedlet med hexaklorbensen 1980.

PCB: Polyklorerade bifenyler. Industrikemikalie, användes som en mjukgörare för olika plastprodukter PCB är mycket giftigt för vattenlevande organismer och ger störningar i fortplantningsförmågan hos fisk och vattenlevande däggdjur till exempel sälar.

DIARIEFÖRING:

Alla kommunala förvaltningar och verk är skyldiga att registrera handlingar som kommer in till dem, eller som framställts där. Det gäller såväl pappersbaserad information som elektronisk, t ex i form av e-post. Handlingarna ska registreras i ett diarium. Med stöd av offentlighetsprincipen kan allmänheten kräva att ta del av handlingarna.